

ELS CRÍTICS

literatura
XAVIER ALIAGA

Amb la seua primera novel·la, 'Els angles morts', Borja Bagunyà (Barcelona, 1982), professor de teoria de la literatura a la Universitat de Barcelona i fundador de l'Escola Bloom, construeix un aclaparador i intel·ligent artefacte literari que és alhora una minuciosa cirurgia existencial i un desfermat exercici de demolició acadèmica i social.

Una corrosiva i brillant torrençera existencial

Els angles morts

BORJA BAGUNYÀ

Edicions del Periscopi
Barcelona, 2021
Novel·la, 491 pàgines

Borja Bagunyà és teòric de la literatura i un observador voraç de tendències i corrents de fons literaris. Posició de guaita i actitud d'esponja que té conseqüències en la creació: gairebé tot en *Els angles morts* té un què. Des d'un títol abeurat en la idea de Paul de Man que tota visió conté un punt de ceguesa que revela una altra cosa, passant pel recurs (conscient) a la literatura de l'excés i la paròdia com a eines de distanciament del realisme i l'objectivitat, arribant a la inspiració en la desconstrucció literària que Herman Melville fa en *Moby dick* o una altra suggeridora idea de partida al voltant del concepte de malformació fetal.

Més enllà del bagatge teòric i la capacitat reflexiva, però, fa l'efecte que és la dècada sense publicar ficció, des del recull de relats *Plantes d'interior* (Empúries, 2011), el motor irremplaçable d'un artefacte ambiciós, desafiant i brillant en la seua metòdica concepció i execució. Una fugida de l'autoimposada servitud de la compareixença bianual o trimestral en les prestatgeries. Una cocció lentíssima sense la qual seria inconce-

bible la torrencial escriptura continguda en aquesta portentosa novel·la en quatre actes. La mala bava que destil·la amb la punteria i aplom d'un biatleta.

La biga mestra d'*Els angles morts* és tal vegada el seu inoblidable tercet protagonista. D'una banda, el singular matrimoni sense fills format per Morella, un professor d'universitat més aviat ensopit i grisenc que veu barrada la seua promoció com a catedràtic, i Sesé, una ginecòloga amb una personalitat complexíssima que s'enfronta a una brutal i epifànica experiència. Una parella estable en la seua paradoxal disfuncionalitat que en algun moment ha d'acollir el seu nebot Olof, "una barreja de seny o bogeria, de sensatesa i irracionalitat, de pudor i desvergonyiment: un desenquadrat". Un trio imbatible.

El primer acte, de títol irònic, "Els últims seran els primers", narra la presa de consciència de Morella del seu sostre com a referent acadèmic. El que li permet a Bagunyà fer una dissecció salvatge i desfermada "Del Funcionament", l'absurda i mesquina maquinària universitària de mèrits quantitativs i "debitocràcia